

Eiropas sociālais pakts

EIROPAS ARODBIEDRĪBU KONFEDERĀCIJĀ

Mēs, Eiropas arodbiedrību vadītāji, kas esam sapulcējušies Eiropas Arodbiedrību konfederācijā, vēlamies izlaist uzsaukumu un piedāvāt Eiropai Sociālo paktu.

Mēs redzam pieaugošu nevienlīdzību, nabadzības palielināšanos un izslēgšanu, bezdarba pieaugumu, darba nedrošumu, kas it īpaši ietekmē jauniešus, un augošu vilšanos saistībā ar Eiropas projektu.

Mēs redzam satraucošu nacionālisma, rasisma un ksenofobijas pieaugumu. Šī tendence, kuru saasina zemā algu konkurētspēja, var izraisīt to, ka tiek noraidīts Eiropas projekts, kuru ETUC vienmēr ir atbalstījis.

Mēs redzam, ka ir apdraudēta pēckara ekonomisko un sociālo problēmu atrisināšana, kas noveda pie Eiropas Savienības un Eiropas sociālā modeļa izveidošanās. Šis unikālais sociālais modelis ir devis ievērojamus ieguvumus kā pilsoņiem, tā strādājošajiem, un ļāvis no krīzes nonākt līdz labklājībai.

Mēs apstiprinām, ka pamata sociālajām tiesībām ir jābūt prioritārām salīdzinājumā ar ekonomisko brīvību. Lisabonas līgumā ir integrēta pamattiesību hartas būtība. Tas ir jāuzsver sociālā progresa protokolā, kas jāpievieno līgumiem.

Mēs uzskatām, ka monetārās savienības uzdevums ir kalpot Eiropas integrācijas procesam, pamatojoties uz miera, demokrātijas un solidaritātes, kā arī ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas principiem. Šādā veidā var nodrošināt pilsoņu nākotni globalizētā pasaulē.

Mēs atgādinām, ka ES noteiktais mērķis ir ekonomiskais un sociālais progress. ES-2020 mērķu sasniegšanai ir nepieciešamas sociāli stabila sabiedrības, ilgtspējīga ekonomiskā izaugsme un finanšu institūcijas, kas kalpo reālai ekonomikai.

Mēs uzskatām, ka ar sociālā dialoga palīdzību varam atrast godīgus un efektīvus risinājumus, lai reaģētu uz nopietno krīzi, ar kuru saskaras Savienība. Tomēr, diemžēl mēs redzam, ka demokrātija praksē un sociālais dialogs bieži tiek ignorēti, kritizēti un grauti.

Mēs aicinām ES koncentrēties uz politiku, kas uzlabo dzīves un darba apstākļus, kvalitatīvu nodarbinātību, godīgām algām, vienlīdzīgu izturēšanos, efektīvu sociālo dialogu, arodbiedrību un citām cilvēku tiesībām, kvalitatīviem publiskajiem pakalpojumiem, sociālo aizsardzību, kas ietver godīgus un ilgtspējīgus veselības aprūpes un pensiju nosacījumus, kā arī industriālo politiku, kas atbalsta taisnīgu pāreju uz ilgtspējīgu attīstības modeli. Šāda politika veicinātu pilsoņu ticību kopējai nākotnei.

Mēs noraidām visas politikas, kas ved uz lejupvērstu konkurenci darba tiesību, algu, darba laika, sociālās drošības, nodokļu vai apkārtējās vides jomā.

Mēs atbalstām koordinētu ekonomisko politiku, kā arī saprātīgu valsts atbildības mērķi, bet neatbalstām ekonomiskās pārvaldības īstenojamus pasākumus, kas grauj pēdējo gadu desmitu sociālos sasniegumus, apslāpē ilgtspējīgu attīstību, ekonomikas atjaunošanu un nodarbinātību, kā arī iznīcina publiskos pakalpojumus. Šī iemesla dēļ mēs pretojamies Līgumam par stabilitāti, koordināciju un pārvaldību ekonomikas un monetārajā savienībā (LSKP).

Mēs esam norūpējušies arī par LSKP līguma izveidošanai izmantoto metodi, kas izslēdz jēgpilnu Eiropas Parlamenta un pilsoņu iesaistišanos.

Mēs pieprasām, lai ES un tās dalībvalstis apzinīgi ievērotu Eiropas un starptautiskos instrumentus, piemēram, SDO konvencijas, Eiropas Cilvēktiesību tiesas jurisprudenci un pārskatīto Eiropas Sociālo hartu, kurai Eiropas Savienībai vajadzētu pievienoties, kā arī tās Protokolu, kas nodrošina kolektīvo sūdzību sistēmu (1995. gads).

Visu šo iemeslu dēļ mēs pieprasām apspriest un saskaņot Eiropas sociālo paktu ES trīspusējā līmenī.

Eiropas Arodbiedrību konfederācija uzskata, ka šajā Sociālajā paktā ir jāietver tālāk minētie elementi.

Kopīgumu pārrunas un sociālais dialogs

Brīvas kopīgumu pārrunas un sociālais dialogs ir Eiropas sociālā modeļa neatņemama sastāvdaļa. Tie ir jāgarantē gan ES, gan valsts līmenī. Katrai dalībvalstij ir jānosaka atbilstoši atbalsta pasākumi.

Ir jāciens sociālo partneru autonomija valsts un Eiropas līmenī, kā arī to loma un stāvoklis; nedrīkst notikt valsts iestāžu vienpusēja iejaukšanās kopīgumu pārrunās vai esošos kopīgumos; maksimāli jāpalielina darbinieku nodrošinājums ar kopīgumiem.

Ļoti svarīga ir sociālo partneru efektīva iesaistīšanās Eiropas ekonomiskās pārvaldības un valsts reformu plānos, sākot ar diagnostikas posmu. Piemērošanās mainīgajiem apstākļiem ir jāveic atbilstoši cilvēku vajadzībām, nevis tikai uz strādājošo un viņu ģimeņu rēķina.

Ekonomiskā pārvaldība ilgtspējīgas izaugsmes un nodarbinātības nodrošināšanai

Steidzami pasākumi, kas izbeigtu lielo valstu parādu krīzi un Eiropas Centrālajai bankai piešķirtu pēdējās iespējas aizdevēja lomu, lai tā varētu izsniegt eiroobligācijas. Katrai valstij pielāgotās izaugsmes programmas ir jāpārrunā, jāaskaņo un jāpārrauga kopā ar sociālajiem partneriem.

Eiropas industriālā un ieguldījumu politika ar mērķi risināt ekonomiskās un vides problēmas; prioritāte ir jāpiešķir ieguldījumiem ilgtspējīgā infrastruktūrā, pētījumos un attīstībā, klimata tehnoloģijā un atjaunojamos resursos. Tos nedrīkst iekļaut valsts deficītu aprēķinā.

Noteikumi, lai nodrošinātu noregulētu, stabilu un caurskatāmu finanšu sektoru, kas kalpo reālai ekonomikai.

Papildu resursi, kas iegūti no uzlabota Eiropas struktūrfondu, Eiropas Investīciju bankas, projektu obligāciju un adekvāti izstrādāta finanšu darījumu nodokļa pielietojuma, ir jāpiešķir sociālajiem un vides mērķiem.

Pārtraukt ES spiedienu uz publisko pakalpojumu liberalizāciju, kas ir valsts pienākums.

Cienīgas algas visiem, lai veicinātu izaugsmi un iekšējo pieprasījumu.

Jaunatnes garantija visiem Eiropas jauniešiem, nodrošinot cienīgu darbu vai adekvātas apmācības iespējas četru bezdarba mēnešu laikā vai pēc skolas beigšanas.

Pasākumi darba kvalitātes uzlabošanai un nedrošu darbu apkarošanai; cīņa pret ļaunprātīgu nepilna darba laika, pagaidu un uz noteikta laika noslēgtu līgumu praksi.

Aktīva darba tirgus politika, ietverot iniciatīvas, kas atbalsta cilvēkus, kuriem ir mazas piekļuves iespējas darba tirgum vai tādu nav vispār.

Ekonomiskais un sociālais taisnīgums

Ienākumu un bagātības pārdalīšana un graduēta taksācija, nodokļu oāžu, nodokļu nemaksāšanas, nodokļu pārkāpumu, korupcijas un nedeklarēta darba izbeigšana.

Noteikta rīcība pret spekulāciju.

Efektīvi pasākumi, lai nodrošinātu vienādu atalgojumu un vienlīdzīgas tiesības visiem, kas veic vienādas vērtības darbu; koplīgumi un vienāds atalgojums ir jāpiemēro visiem, lai kāds būtu viņu darba līguma veids, it īpaši, ja viņi strādā vienā un tajā pašā darbavietā.

Politikas ieviešana, lai novērstu sieviešu un vīriešu algu atšķirības.

Algu noteikšana paliek valsts kompetencē, un tā ir jāveic atbilstoši valsts praksei un industriālo attiecību sistēmām. Sociālo partneru savstarpējās pārrunas attiecīgajā līmenī ir labākais instruments labu algu un darba apstākļu nodrošināšanai; būtiski jāpalielina ar likumu noteiktā minimālā alga valstīs, kurās arodbiedrības to uzskata par nepieciešamu. Noteiktajiem algu līmeņiem ir vienmēr jāievēro Eiropas Padomes standarti, kas attiecas uz godīgām algām.

Uzņēmuma nodokļa pamata un taksācijas minimālo likmju saskaņošana uzņēmumiem, iespējams ieviešot minimālo 25% likmi, kas pašlaik ir vidējais piemērojamais līmenis Eiropā.

Mēs aicinām Eiropas darba devēju organizācijas, ES institūcijas, valstu valdības un atbalsta organizācijas iesaistīties diskusijā par šo ETUC priekšlikumu – Eiropas Sociālo paktu.

Eiropas Arodbiedrību konfederācijā

Boulevard du Roi Albert II, 5 – B-1210 Bruxelles

Tel: 00 32 2 224 04 11 – E-mail: etuc@etuc.org – www.etuc.org